

LUNDS
UNIVERSITET

Institutionen för psykologi
Kandidatuppsats

**Sexism och våld inom nära relationer: En undersökning av
polisstudenters attityder**

**Sexism and intimate partner violence: A study on attitudes
among police students**

Alicia Borg och Alicia Clarén

Kandidatuppsats VT23

Handledare: Amanda Klysing

Examinator: Magnus Lindén

Abstract

Despite Sweden being amongst the most gender equal countries in the world, men's violence against women is a comprehensive societal issue with large consequences: both considering financial costs to society and personal suffering. The police have a crucial role in this issue. This thesis aims to investigate attitudes amongst police students in Sweden towards different types of violence, and if this correlates with the degree of sexism. Participants consisted of 89 Swedish police students and 88 participants in a control group. A survey measuring sexism and evaluations of four types of intimate partner violence was distributed. The types of violence were physical, psychological, sexual, and economic. Results show a higher level of sexism amongst the police students compared to the control group, as well as for men compared to women. Participants in both groups viewed the situations described as severe, and a negative correlation between the level of sexism and attitudes concerning the severity was detected. The results concur with previous research regarding gender differences in sexism along with the correlation of attitudes towards violence and sexism. Additionally, it contributes new knowledge about the sexism amongst Swedish police students as well as their beliefs about intimate partner violence. Hopefully, this study aids in broadening the interest and engagement regarding this topic of research.

Keywords: Intimate partner violence, police students, sexism, attitudes, types of violence

Sammanfattning

Trots att Sverige är bland de mest jämställda länderna i världen är mäns våld mot kvinnor ett samhällsproblem av omfattande karaktär. Konsekvenserna av detta våld är betydande, både i form av samhällskostnader och personligt lidande. Poliser har en avgörande roll vid dessa våldssituationer. Detta arbete ämnar undersöka vilka attityder som finns bland blivande poliser i Sverige gällande olika typer av våld, och om dessa påverkas av graden av sexism. Deltagarna bestod av 89 studenter på Sveriges polisutbildningar samt en kontrollgrupp bestående av 88 personer. En enkät som mäter sexism samt attityder till olika våldssituationer distribuerades till deltagarna. De typer av våld som beskrevs var fysiskt, psykiskt och hot om våld, sexuellt samt ekonomiskt och materiellt. Resultatet visade att polisstudenterna angav en högre nivå av sexism än kontrollgruppen, samtidigt som männen skattade högre än kvinnorna. Respondenter från båda grupperna ansåg att situationerna som beskrevs i vinjetterna var allvarliga. Det återfanns även en korrelation mellan nivå av sexism och synen på allvarligheten. Studiens resultat återspeglar tidigare forskning kring könsskillnader gällande sexism samt den korrelation som finns mellan attityder till våld och sexism. Dessutom bidrar den med ny kunskap om svenska polisstudenters sexism samt deras attityder till våld inom nära relationer, något som inte undersökts tillräckligt i tidigare forskning. Förhoppningen är att denna undersökning bidrar genom att utöka intresset och engagemanget för detta forskningsområde.

Nyckelord: Våld inom nära relationer, polisstudenter, sexism, attityder, våldstyper

Tack!

Författarna av denna studie vill utlysa ett stort tack till handledare Amanda Klysing för betydande vägledning, stöttning och engagemang som bidragit till uppsatsens fullbordande. Därtill tackas även de kontakter vid polisutbildningar runt om i Sverige som varit till hjälp vid distribution av enkäten. Ett tack riktas även till de deltagare som medverkat och gjort detta arbete möjligt.

Sexism och våld inom nära relationer: En undersökning av polisstudenters attityder

Världshälsoorganisationen (2021) anger att 27% av världens kvinnor någon gång i sitt liv har utsatts för fysiskt eller sexuellt våld av en nuvarande eller tidigare partner. De menar att partnervåld är ett folkhälsoproblem och strider mot kvinnors mänskliga rättigheter. Att mäns våld mot kvinnor strider mot kvinnors rättigheter har även FN:s medlemsländer enats om. Sedan 1993 har konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor understrukt könsrelaterat våld som en del av problemet och inkluderar våld inom både det privata och det offentliga rummet (United Nations, 1993). I samband med konventionen kom förväntningar om vilka åtgärder stater bör genomföra för att förebygga våld mot kvinnor, till exempel genom lagstiftningar och att de insatser som vidtas måste rapporteras (SOU, 2004:121).

De nordiska länderna betraktas som bland de mest jämställda i världen (World Economic Forum, 2022). Detta är dock i stark kontrast med det faktum att våld inom nära relationer är ett stort folkhälsoproblem i Norden. Enligt enkätundersökningar är de nordiska länderna bland dem med högst förekomst av våld i nära relationer inom EU, denna motsättning är det som utgör grunden för fenomenet the Nordic paradox (Gracia & Merlo, 2016; Humbert et al., 2021). En befolkningsundersökning av Nationella Centrum för Kvinnofrid (NCK) från 2014 visar att svenska kvinnors utsatthet för fysiskt, psykiskt och sexuellt våld i en nära relation efter 18 års ålder uppgick till 14, 20 respektive 7 procent. På senare år räknar man dessutom med ett stort mörkertal, och uppskattar att endast drygt 25% av allt våld inom nära relationer leder till en polisanmälan (NCK, 2023). Kostnaden för detta våld är stort och inkluderar bland annat vården och psykiatri samt andra resurser samhället avsätter för att förebygga och hantera våld mot kvinnor (Boethius, 2015). Med andra ord är våld inom nära relationer ett utbrett samhällsproblem av hög relevans.

Det är viktigt att poliserna hanterar ett ärende som handlar om intimt partnervåld på rätt sätt direkt när en anmälan om våld görs, då detta första möte kan prägla den kommande processen och de relationer som skapas genom denna. Parallellt med att en förundersökning om brott inleds ska även en hot- och riskbedömning göras (Nylén, 2019). Polisen ska då ta beslut om vilka skyddsåtgärder som bör vidtas, och detta görs med syfte att skydda brottsoffret. Det är rimligt att anta att den inställning som poliserna har till dessa typer av brott kan påverka deras handlande samt bedömningen av hot och risker kopplade till situationen. Det är därför viktigt att undersöka just polisens attityder till våld i nära relationer.

Samhällets definition av begreppet våld och inställning till våld skiljer sig markant beroende på omständigheterna runt om (Boethius, 2015). Våldet tolkas i sitt specifika sammanhang och problematiseras utifrån det (Sikström & Dahl, 2023). Fysiska våldshandlingar ses generellt som mer allvarliga än verbala angrepp och håfulla yttranden och fysiskt våld anses även mer förtjänt av bestraffning än psykologiskt våld (Williams et al., 2012). En aspekt av detta är även att fysiskt och sexuellt våld tenderar att vara lättare att upptäcka samt att uttrycka i ord på vilket sätt våldet är skadligt för offret (Boethius, 2015; Sikström & Dahl, 2023). Uppfattningen om vilken typ av våld som anses vara den värsta skiljer sig dock från den typ som våldsoffer själva anser vara mest påfrestande. Nordborg (2019) förklarar att det ofta är det psykiska våldet som är det värsta för den utsatta, vilket skiljer sig från den allmänt accepterade idén om att det är det fysiska våldet som är det mest allvarliga. Kränkningar, känslomässiga anspänningar och rädsla är det som sitter kvar längst hos de kvinnor som blivit utsatta för våld av en man. Detta stärks vidare i en kvalitativ studie av Holmberg och Enander (2011) som undersöker kvinnor som blivit utsatta för misshandel och deras uppbrottsprocesser. Majoriteten av de intervjuade kvinnorna betonade den psykiska misshandeln som den mest ansträngande, och författarna hänvisar till ett flertal andra studier vilka visar detsamma.

Ytterligare något som gör att åsikterna går isär när det kommer till våld i nära relationer är den normaliseringsprocess som utgör en del av detta våld. Detta är en process under vilken våldet blir till ett normalt och naturligt inslag i vardagen där båda parterna förminskar våldet och förskjuter de befintliga gränserna (Nordborg, 2019). Några gemensamma och viktiga inslag i normaliseringsprocessen är kontroll och isolering, en växling mellan kärlek och våld, minimering av våldet, att mannens negativa tankar om sin partner projiceras på henne och att hon får all skuld för det våld hon utsätts för (Nordborg, 2019). Det är ofta just det faktum att våldet kombineras med mycket kärlek och värme som gör att det för kvinnan kan vara svårt att lämna förhållandet. För utomstående personer är detta svårt att förstå då våldet ses som det centrala i relationen, och bör vara anledning nog för henne att lämna honom. Med grund i denna kontrast undersöker denna studie hur två olika grupper uppfattar olika typer av våld i relation till deras övergripande attityd gentemot kvinnor i form av grad av sexism.

Teoretisk bakgrund

Sexism

Sexism definieras av Ekehammar et al. (2000) som fördomar och diskriminering riktat mot kvinnor. Den könsdiskriminering som följer av sexistiska förhållningssätt drabbar

framför allt kvinnor, i alla delar av livet. Forskning visar att män generellt anger högre nivåer av sexism än kvinnor (Brandt, 2011; Swim et al., 1995). Modern sexism karakteriseras av ett förnekande av nutida diskriminering av kvinnor, motsättningar mot kvinnors krav på politisk och ekonomisk jämlikhet samt ett ogillande av nya samhällsinsatser som ämnar att öka jämställdheten mellan män och kvinnor i samhället. Modern sexism skiljer sig från klassisk sexism i aspekten att den moderna sexismen saknar det traditionella synsättet på kvinnor och män som olika baserat på tillskrivna egenskaper beroende på könstillhörighet. Dock innefattar modern sexism även förekomsten av fördomar baserat på könstillhörighet, men på ett mindre direkt och uttalat vis än tidigare, exempelvis i form av normer. (Swim et al., 1995)

Sexism korrelerar med hur allvarligt man ser på mäns våld mot kvinnor, där en högre nivå av fientlig sexism innebär en större acceptans för myter om våld i nära relationer (Canto et al., 2020; Cinquegrana et al., 2022). Detta inkluderar att förneka våld mot kvinnor som en strukturell form av våld, och därmed förminsкас dess allvarlighet. Studien visar även att det fanns en skillnad mellan könen, där männen hade dels högre sexism och dels accepterade fler myter om våldet än vad kvinnorna gjorde. Även en studie av Herrero et al. (2017) i 51 länder visade en korrelation mellan sexism och acceptans av våld i nära relationer. Detsamma fann Glick et al. (2002) i deras studie på män och kvinnor i Turkiet och Brasilien. De använde sig av ambivalent sexism som mall, där båda delar av den (fientlig och välmenande) korrelerade starkt med attityder som legitimerar fysiskt våld. Sammantaget går det att se att sexism är ett problem som finns hos alla individer och i alla kulturer, något som även Nordborg (2019) menar. Sexism har visat sig att på gruppnivå vara särskilt stark bland män, vilket då också kan leda till att män bedömer intimt partnervåld som mindre allvarligt.

En undersökning som utredde huruvida uppmärksamhet mot sexism i vardagen kan minska nivåerna av sexism visade att denna strategi fungerade för kvinnor men inte för män (Becker & Swim, 2011). Kvinnorna i studien angav lägre nivåer av sexism efter ökad medvetenhet om diskreta former av sexism i sitt vardagliga liv. För männen så fungerade inte enbart medvetenhet om sexism. För att se en sänkt nivå av sexism var det nödvändigt att fokusera på ökad empati och förståelse för andras perspektiv. Att arbeta proaktivt mot sexistiska värderingar kan vara avgörande för att nå ett mer jämställt samhälle. Högre nivåer av sexism har visat sig predicera minskad jämställdhet över tid (Brandt, 2011). Därtill föreligger en korrelation mellan hög grad av sexism och en lägre attribuering av diskriminering (Klysing, 2020). En ökad förståelse för sexism i vardagen kan alltså minska personens egen nivå av sexism, och sedermera öka kunskapen om diskriminering och dess konsekvenser. En kartläggning av sexism hos just blivande poliser skulle kunna vara ett första

steg för att identifiera åtgärder som kan genomföras för att minska deras grad av sexism, och därmed förbättra deras arbete med intimt partnervåld.

Typer av våld

När en man utövar våld riktat mot en kvinna han har eller har haft en relation med brukar det benämnas som mäns våld mot kvinnor i nära relationer (Boethius, 2015). Våld kan se ut på många olika sätt, och kan vara mer eller mindre synligt. De vanligaste typerna av våld är fysiskt, psykiskt, sexuellt samt ekonomiskt och materiellt (NCK, 2023).

Fysiskt våld kan innebära exempelvis slag, knuffar, sparkar, användande av vapen eller annat tillhygge med syfte att skada en person fysiskt. *Psykiskt våld* och *hot om våld* syftar på de handlingar som kränker, nedvärderar eller på annat sätt förminskar en person. Detta görs oftast genom kommentarer, isolering och utpressning gentemot personen man vill skada, men kan också innebära hot om våld mot barn, djur, vänner och familj eller materiella ting. Vidare är *sexuellt våld* sådant som har en koppling till kön och sexualitet, nämligen beröring utan tillstånd, våldtäkt, att tvingas bevittna sexuella akter eller på annat sätt bli påtvingad att utföra sexuella handlingar. Våldet kan dessutom ta formen av skadegörelse och kontroll över tillgångar, och då handlar det om *ekonomiskt* och *materiellt våld*. Detta kan påverka offrets möjlighet att lämna relationen samt hur tillfredsställande liv hen får efter ett potentiellt avslut. (NCK, 2023)

Förståelsen för vad som menas med mäns våld mot kvinnor som koncept kan variera då våldet kan ta sig många olika uttryck. Våld inom nära relationer kan även syfta till våldsutövande mellan föräldrar och barn eller handlingar mellan syskon (Boethius, 2015). För detta arbete kommer våld i nära relationer användas frekvent som begrepp, med en snävare innebörd och avser att beskriva partnervåld i heterosexuella relationer.

I en undersökning från 2016 uppskattade svenskar att partnervåld förekom i nästan en fjärdedel av alla intima relationer (Alfredsson et al., 2016). Studien visade även att deltagarna trodde att våld inom nära relationer framför allt tar formen av psykologiskt våld. Möjligen kan svenskarnas relativt goda medvetenhet om våld inom nära relationer bero på det arbete som gjorts i form av informationskampanjer för allmänheten i Sverige de senaste åren. Samma studie påpekar dock att då våld inom nära relationer kommer med stora hälsomässiga konsekvenser är det viktigt att befolkningen har en god medvetenhet om problemet, särskilt då ingripande från allmänheten kan hjälpa den som är utsatt. I jämförelse med de manliga respondenterna, så uppskattade de kvinnliga respondenterna i studien en högre förekomst av partnervåld, de tillskrev offren mindre skuld för det som hänt samt gav fler förslag på möjliga sätt att ingripa, något som även bekräftas av tidigare studier (Yamawaki et al., 2012; Sylaska

& Walters, 2014). Det visar sig även att män i större utsträckning än kvinnor förminskar det våld som sker i partnerrelationer (Yamawaki et al., 2012). Den tidigare forskning som presenterats ovan visar svenskarnas medvetenhet kring våldets förekomst, därtill hade det varit av intresse att undersöka deras attityder till detta våld.

Poliser och bedömningar av våld

Polisutbildningen pågår vanligen under fem terminer, där de fyra första varvar teoretisk kunskap med praktiskt utövande och den sista består av en aspiranttjänstgöring. År 2021 studerade 3 203 personer vid landets fem polishögskolor (Polisen, 2022). Utbildningen syftar till att förbereda studenterna för ett brett arbete med många arbetsuppgifter, däribland att utreda våldsbrott och hantera konflikter. Ytterligare kunskap som polisstudenterna får utveckla är att ifrågasätta och medvetandegöra normer och värderingar. Detta görs bland annat genom ökad självkännedom och övning i beslutsfattande under stressfulla situationer. (Polismyndigheten, 2022). De ska vidare visa förståelse för den svenska rättsordningen och kunna arbeta utefter lagstiftning på nationell och EU-nivå (Polisen, u.å.).

Flera studier visar på problematik inom poliskåren gällande avsaknad av mångfald samt närvaro av fördomar och diskriminering (Wieslander, 2019; Uhnöo, 2013; Van Ewijk, 2011). Samtidigt är polisyrket generellt ett mansdominerat sådant, med cirka 65% manliga poliser i Sverige (Polismuseet, 2022). I den macho-miljö som dominerar polisväsendet (Wieslander, 2019) är det viktigt att kunna vara normkritisk och medveten om sina värderingar, vilket är förmågor som polisutbildningen är avsedd att utveckla. Detta för att kunna bemöta alla människor på lika villkor. Något som är värt att fundera på är hur polisutbildningen och den träning i normkritik som ges kan tänkas påverka polisstudenters sätt att se på våld inom nära relationer. Detta då det finns en koppling mellan mäns nivå av sexism och hur de ser på normer gällande exempelvis kön, jämställdhet och sexuella övergrepp (Bosson et al., 2019). Om polisutbildningen fungerar kan man tänka sig att färdigutbildade poliser bör vara mer kritiska och förstående av normer, mindre sexistiska och i förlängningen ha en lägre tolerans för våld. Detta stöds av att poliser med högre utbildningsnivå i USA även uppvisade en lägre grad av modern sexism (Dellinger Pager, 2008). Med bakgrund i detta är det av stort intresse att undersöka hur polisstudenters syn på olika typer av våld och deras sexismnivå ser ut, samt huruvida detta skiljer sig från en kontrollgrupp bestående av personer som inte går eller har gått polisutbildningen.

Vad gäller polisens attityder till att ingripa i fall med våld mot en partner framgår det att deras syn på incidentens allvarlighet påverkar deras handlande där de ingriper mer desto allvarligare de ser på situationen (Gracia et al., 2008). Detta gäller främst för de situationer

där lagen inte angav tydliga riktlinjer, vilket ledde till att poliserna var tvungna att ta egna beslut. Polisers attityder till våld i nära relationer verkar alltså direkt påverka förövare och offer i form av hur de blir behandlade och vilka åtgärder som vidtas. Då forskning på poliser visat liknande resultat på olika ställen i världen är det av intresse att undersöka huruvida svenska blivande poliser förhåller sig till våld i nära relationer, och om deras nivå av sexism korrelerar med synen på fenomenet.

Syfte

Detta arbete ämnar undersöka vilka attityder som finns bland blivande poliser i Sverige gällande olika typer av våld, och om dessa påverkas av graden av sexism. Som tidigare nämnts har poliser en viktig roll vid uttryckning för denna typ av brott och därmed är det av stor relevans att undersöka vilka attityder till våld i nära relationer och jämställdhet i stort som kan komma att spela roll då de ställs inför sådana situationer. Detta kan möjligtvis säga något om framtidens polisstyrka. För att kunna sätta resultatet från denna grupp i kontrast till resterande befolkning jämförs polisstudenterna med en kontrollgrupp. Eventuella skillnader mellan de båda grupperna öppnar upp för diskussioner kring varför detta kan vara och vilka konsekvenser det ger.

Forskningsfrågor

De forskningsfrågor som detta arbete kommer att utgå från är:

1. Vilken nivå av sexism finns hos polisstudenter i Sverige, och skiljer det sig beroende på könstillhörighet?
2. Hur ser svenska polisstudenters attityder ut gällande olika typer av våld i heterosexuella relationer?
3. Hur korrelerar nivå av sexism med attityder till olika typer av våld?
4. Hur skiljer sig en kontrollgrupp från polisstudenterna avseende forskningsfrågor 1, 2 och 3?

Metod

Material och procedur

Studien är en internetbaserad enkätundersökning via plattformen Qualtrics (www.qualtrics.com). Enkäten bestod av två delar, där ena halvan undersökte grad av sexism medan den andra undersökte attityder kring mäns våld mot kvinnor, med speciellt fokus på olika typer av våld. Mätningen av sexism skedde genom en svensk version av Modern Sexism Scale (MSS; Ekehammar et al., 2000). Testet är översatt från engelska till svenska och frågorna är omarbetade för att passa bättre i en svensk kontext. Den som gör testet får ta ställning till åtta påståenden med hjälp av en femgradig likertskala som går från “instämmer

inte alls” till “instämmer helt”. Exempelvis lyder ett av påståendena: “Samhället bemöter kvinnor och män på lika villkor”. En tillförlitlighetsanalys visade att skalan hade god reliabilitet, $\alpha = 0.83$. Ett medelvärde togs fram för varje deltagare och användes som indikator på grad av sexism.

För den del av enkäten som fokuserar på mäns våld mot kvinnor var frågorna designade för att undersöka personers attityder till och värdering av fyra olika typer av våld: fysiskt våld, sexuellt våld, psykiskt våld och ekonomiskt/materiellt våld. Deltagarna presenterades med fyra vinjetter som inkluderade situationer där varje typ av våld uttrycktes. Då ingen liknande tidigare undersökning har hittats, och därmed inte heller något validerat test för att mäta olika situationer vilka involverar våld, har vi utformat denna del själva. För att möjliggöra uttryck av individuella skillnader utformades vinjetterna på ett sätt som tillät skilda tolkningar. Målet var att inte göra det givet för deltagarna vem som var mer eller mindre rättfärdigad, hur pass allvarlig situationen var samt om den innehöll våld, utan lämna detta öppet för deltagarnas egen bedömning. Detta är en vanlig praxis inom vinjettstudier, se till exempel Klysing (2020). De fyra situationerna följer nedan.

Fysiskt våld: En tjej kommer hem till sin pojkvän efter en utekväll med sina kompisar och är märkbart berusad. Pojkvännen tycker att hon är högljudd och störande och försöker få henne att lugna sig. När hans försök inte fungerar blir han frustrerad. Flickvännen märker att hans humör förändras och ställer sig i hans väg för att försöka krama honom. Han puttar då undan henne så att hon åker in i väggen med en duns.

Sexuellt våld: Ett par har tidigare videofilmat då de haft samlag, men ikväll säger flickvännen att hon inte känner för det. Han förstår inte henne och menar att de båda har uppskattat det tidigare, så varför inte nu? Pojkvännen säger att han väldigt gärna vill att de filmar och ber sin flickvän att göra det för hans skull. Hon tvekar först, men ger sedan med sig.

Psykiskt våld: Ett kompisgäng äter en gemensam middag, varvid en tjej berättar en intim historia om en tidigare partner. Hennes nuvarande pojkvän är också närvarande vid middagen, och blir generad då han tycker att berättelsen är opassande. På vägen hem tar han upp detta med henne och påpekar att hon har förödmjukat dem båda. Han säger att hennes uttalanden får vännerna att se ner på henne och att hon borde skämmas för sin lösaktighet.

Ekonomiskt och materiellt våld: Ett gift par ska nu flytta från sitt hus till en mindre lägenhet och behöver då rensa på vinden. Mannen i förhållandet tycker att kvinnan ska slänga flera saker för att få plats i det nya boendet, men hon menar att de har ett för högt

känslomässigt värde för henne. Han påpekar att hon har fler saker än honom, men trots detta vill hon inte göra sig av med just dessa föremål. Mannen blir då irriterad och säljer sakerna i efterhand utan hennes vetskap.

Deltagarna fick därefter bedöma graden av allvarlighet och sin syn på ansvaret hos varje aktör genom att svara på en följdfråga och två påståenden vilka löd: "Hur allvarlig är situationen?", "Flickvännens/Kvinnans agerande är rättfärdigat" samt "Pojkvännens/Mannens agerande är rättfärdigat". Likt delen om sexism fick deltagarna även här svara på en femgradig likertskala som gick från "instämmer inte alls" till "instämmer helt". Därefter fanns det en textruta i vilken respondenterna kunde utveckla sina tankar om de så ville. Samtliga delar i enkäten visades i samma ordning för respondenterna, förutom situationerna. Dessa presenterades randomiserat för varje deltagare för att säkerställa att ordningen av vinjetterna inte påverkade resultatet.

Enkäten distribuerades först till en pilotgrupp för att garantera att den var tydlig och testade det den var utformad att testa. Efter att pilotgruppen provat enkäten bad vi dem om feedback i form av vad som var tydligt eller otydligt samt om det fanns något de önskade lägga till eller ta bort från enkäten. Utifrån gruppens muntliga redogörelser för sina åsikter gjordes ändringar. Exempelvis adderades de textrutor som finns efter varje situationsbeskrivning, då detta var något som efterfrågades av flera ur pilotgruppen.

Urval

För denna uppsats har ett kriteriestyrt urval gjorts med målet att rekrytera blivande poliser, definierat som nuvarande studenter vid någon av Sveriges polisutbildningar. Inga andra krav på deltagarna sattes så som till exempel ålder, kön eller hur långt gången hen var i sin utbildning. För kontrollgruppen var det enda kravet att de inte skulle vara polisstudenter. För att nå ut till blivande poliser kontaktades ansvariga för polisprogrammet på landets fem polisutbildningar samt dess tillhörande studentföreningar. Tre av fem studentföreningar delade enkäten till studenterna på programmet via sina kanaler. Därtill lades enkäten ut i två Facebookgrupper som riktade in sig på nuvarande eller blivande polisstudenter. Frågeformuläret lades även ut på författarnas sociala medier för att rekrytera en kontrollgrupp. För detta omarbetades vissa delar i enkäten. I stället för frågor om vilken polishögskola och termin personerna studerade på, ställdes frågor om sysselsättning och högsta utbildningsnivå. I enlighet med de rekommendationer som finns för att samla in information om personers könstillhörighet ställdes denna fråga i form av fritextsvar för samtliga deltagare (Lindqvist et al., 2021). Dessutom togs en fråga bort, nämligen den som skulle bekräfta att den svarande var polisstudent i Sverige. I övrigt var enkäterna identiska.

Polisstudenter

Antalet polisstudenter som deltog var 89 stycken. 46 av dessa identifierade sig som kvinnor respektive 43 som män. Deltagarnas medelålder var 28 år ($SD=6.79$) med deltagare mellan 20 och 49 år. Flest deltagare (56 stycken) studerade vid Borås Högskola. Resterande polisstudenter var relativt jämnt fördelade mellan de fyra andra skolorna. 9 studenter kom från Linnéuniversitet, 7 från Umeå universitet, 10 från Södertörns högskola och 6 från Malmö universitet. Enkäten efterfrågade även vilken termin respondenterna gick på polisutbildningen. 23 deltagare gick termin 1, 23 deltagare gick termin 2, 13 deltagare gick termin 3, 26 deltagare gick termin 4 och 1 deltagare gick den femte och sista terminen.

Kontrollgrupp

Kontrollgruppen bestod av 88 personer. 68 av dessa identifierade sig som kvinnor, 18 som män, 1 som ickebinär och 1 som ej ville ange. De var mellan 19 och 58 år och medelåldern var 24.4 år ($SD=6.44$). 64 av personerna var studerande, 23 arbetade och 1 gav svarsalternativet "annat". När det gäller utbildningsnivå rapporterade 29 personer att de hade erhållit en kandidatexamen, 50 personer svarade att de hade en gymnasieexamen och 4 personer hade en yrkesexamen. Gällande masterexamen var det 5 personer som angav detta som sin högsta utbildningsnivå.

Etiska aspekter

All typ av psykologisk forskning kräver etiska överväganden innan studien utförs. En bedömning av vilka risker som forskningen involverar samt vilka förebyggande åtgärder som kan göras för att undvika detta är nödvändigt för att forskningen ska bedrivas. För detta arbete var det av hög relevans att diskutera huruvida ämnets känslighet kunde påverka individerna som deltog. Våld i nära relationer är för många ett känsloladdat område och för den som har tidigare upplevelser kopplat till detta kan en undersökning som denna vara upprörande. För att minska risken för demand characteristics förklarades inte hela syftet med enkäten på förhand för respondenterna. Samtidigt var det av hög relevans att undvika psykologisk stress eller obehag hos deltagarna och de behövde därför få information om studiens innehåll på förhand för att kunna fatta ett informerat beslut om sitt deltagande. Frågorna i enkäten behandlade därför inte individernas egna erfarenheter, utan frågade istället efter deras syn på fenomenet. I slutet av enkäten lades även kontaktuppgifter till organisationer som arbetar mot våld mot kvinnor in för att uppmuntra till vidare stöd för de som var och är i behov av detta. De organisationer som inkluderades var Kvinnofridslinjen, Brottsofferjourernas riksförbund, Stödlinjen för transpersoner samt Stödlinjen för män. Deltagarna informerades även om att insamlingen var anonym och helt frivillig samt att en

kunde avbryta sitt deltagande när som helst. Qualtrics har en funktion som ser till att IP-adresser inte samlas in från deltagarna och därmed säkerställdes det att insamlingen var fullständigt anonym.

Dataanalys

Frågeställningarna: "Vilken nivå av sexism finns hos polisstudenter i Sverige, och skiljer det sig beroende på könstillhörighet?" samt "Hur skiljer sig en kontrollgrupp från polisstudenterna avseende forskningsfrågor 1, 2 och 3?" testades inledningsvis genom att kontrollera deskriptiv data för gruppernas sammanlagda resultat från Modern sexism scale (MSS) i form av medelvärde, median och standardavvikelse. Detta gjordes i enlighet med instruktioner som Ekehammar et al. (2000) delgivit i sin artikel. Detsamma gjordes för kontrollgruppen för att sedan kunna jämföra grupperna genom ett independent samples t-test. Då ett Shapiro-Wilks test visade att sexismnivån var icke-normalfördelad användes Welch's test. Levene's test visade att även varianshomogeniteten bröts gällande sexismnivån. Welch's test valdes över Mann-Whitney U vid detta independent samples t-test då resultaten från dessa var lika. För samtliga analyser har en signifikansnivå på $p < 0.05$ valts.

Ett independent samples t-test på vardera grupp gjordes för att undersöka huruvida MSS skiljde sig beroende på könstillhörighet hos deltagarna. Då de personer som angivit "vill ej ange" samt "ickebinär" var ensamma i sina kategorier uteslöts dessa ur analyser som involverade könstillhörighet. För detta independent samples t-test bröts både antagandet om normalitet samt varianshomogenitet gällande deltagarnas sexismnivå. Welch's t-test valdes över Mann-Whitney U då de hade liknande resultat. För att undersöka om där fanns en interaktionseffekt mellan könstillhörighet och grupptillhörighet, som skulle kunna påverka deras sexismnivå, gjordes en faktoriell ANOVA. Då ingen interaktionseffekt hittades slogs grupperna samman för att göra ett independent samples t-test på könstillhörighet och dess påverkan på sexism. Gällande sexismnivån bröts antagandet för både normalitet och varianshomogenitet. Då Mann-Whitney U och Welch's t-test hade liknande resultat presenterades det sistnämnda.

För att besvara frågeställningarna "Hur ser svenska polisstudenters attityder ut gällande olika typer av våld i heterosexuella relationer?" och "Hur skiljer sig en kontrollgrupp från polisstudenterna avseende forskningsfrågor 1, 2 och 3?" togs en deskriptiv tabell fram för hur polisstudenterna och kontrollgruppen såg på allvarligheten i respektive situation.

Därefter gjordes en Repeated Measures ANOVA för att se eventuella skillnader mellan och inom urvalsgruppen samt kontrollgruppen gällande hur allvarligt de såg på de

fyra våldssituationerna. Mauchleys test var signifikant, vilket innebar att data inte uppfyllde kravet på sfäricitet. Vi gjorde då en Huynh-Feldt korrektion av F-värdet då en Greenhouse-Geisser då $\epsilon > 0.75$). För Post Hoc test användes Tukey korrektion, vilket minskar risken för typ I fel. För att undersöka vad deltagare från båda grupperna ansåg om huruvida kvinnans/flickvännens beteende var rättfärdigat respektive mannens/pojkvännens gjordes samma procedur som för att analysera deltagarnas syn på allvarligheten.

För att svara på frågeställning 3: "Hur korrelerar nivå av sexism med attityder till olika typer av våld?" och frågeställning 4: "Hur skiljer sig en kontrollgrupp från polisstudenterna avseende forskningsfrågor 1, 2 och 3?" testade vi korrelationen mellan sexism och de följdfrågor som fanns för situationsbeskrivningarna. Ett icke-parametriskt korrelationstest i form av Spearman's rho gjordes då data inte var normalfördelad.

Resultat

Sexism

För att få en överblick av de båda gruppernas nivåer av sexism gjorde först en deskriptiv analys av median, medelvärde och standardavvikelse, vilka presenteras i Tabell 1.

Tabell 1

Deskriptiv tabell för gruppernas nivå av sexism.

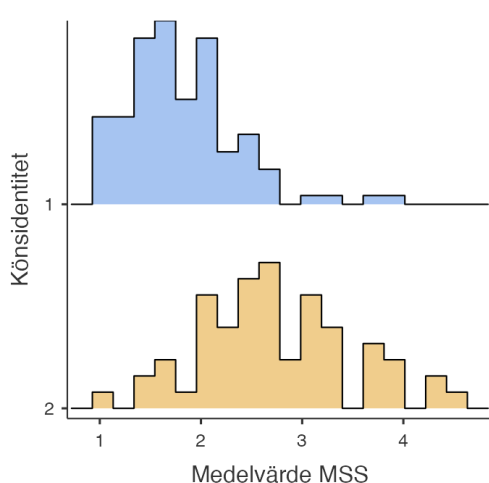
	Polisstudent (1) Kontrollgrupp (2)	Sammanlagd MSS	Samtliga deltagare
N	1 2	88 88	176
Missing	1 2	1 0	1
Mean	1 2	18.50 15.80	17.20
Median	1 2	17 15	16
Standard deviation	1 2	6.49 5.30	6.06

Den skillnad mellan de två gruppernas nivå av sexism som går att se i Tabell 1 var signifikant, $t(167) = 2.96$, $p = 0.003$, $d = 0.45$. Detta hittades även mellan män och kvinnor

gällande deras sexismnivå, oberoende av grupptillhörighet. De kvinnliga polisstudenterna hade en lägre nivå av sexism än de män som tillhörde samma grupp, $t(74.1) = -6.94, p < 0.001, d = -1.49$. Även i kontrollgruppen hade kvinnorna lägre nivå av sexism, $t(23.3) = -4.46, p < 0.001, d = -1.25$. Ingen interaktionseffekt fanns mellan könstillhörighet och de två grupperna, $F(1,170) = 1.23, p = 0.27$. Fördelningen för de olika könen och deltagarnas medelvärde på MSS går att se i Figur 1.

Figur 1

Histogram som visar personernas medelvärden av MSS på axel X och könsidentiteter på axel Y. Kvinna (1) Man (2).

Attityder till olika typer av våld

Hur allvarlig är situationen?

I tabell 2 finns deskriptiv data för hur de båda grupperna skattade allvarligheten för de fyra olika situationerna samt hur de såg på mannens och kvinnans agerande. Resultatet från en repeated measures ANOVA visade att det fanns signifikanta skillnader i hur båda grupperna såg på allvarlighetsgraden för de olika beskrivningarna, $F(2.84,491.09) = 44.46, p < 0.001, \text{partial } n^2 = 0.20$. Inomgruppseffekten för polisstudenterna var $F(2.89,254.41) = 25.50, p < 0.001, \text{partial } n^2 = 0.23$. Motsvarande för kontrollgruppen var $F(2.68,227.72) = 19.30, p < 0.001, \text{partial } n^2 = 0.19$. ANOVAn visade dock att det inte fanns någon signifikant mellangruppsseffekt, $F(1,173) = 0.10, p = 0.756, \text{partial } n^2 = 0.00$. Ett Post Hoc-test klargjorde var de signifikanta skillnaderna fanns inom grupperna för de fyra situationerna. Båda grupperna tyckte att fysiskt våld var allvarligare än psykiskt våld, att sexuellt våld var värre än psykiskt samt att ekonomiskt våld var värre än psykiskt. Resultatet för urvalsgruppen visas i Tabell 3 respektive Tabell 4 för kontrollgruppen.

Tabell 2

Deskriptiv tabell av respondenternas syn på allvarligheten i situationerna, kvinnans/flickvännens rättfärdighet och mannens/pojkvännens rättfärdighet.

		Polisstudenter (1) Kontrollgrupp (2)	Fysiskt våld	Sexuellt våld	Psykiskt våld	Ekonomiskt våld
Allvarlighet	N	1	89	89	89	89
		2	87	87	88	88
	Mean (SD)	1	3.22 (1.06)	3.64 (1.42)	2.80 (1.15)	3.89 (0.95)
		2	3.40 (1.04)	3.97 (1.29)	2.78 (1.20)	3.80 (1.07)
Median	1	3	4	3	4	
	2	3	5	2	4	
Rättfärdighet Kvinnan/ Flickvännen	N	1	89	89	89	89
		2	87	87	88	88
	Mean (SD)	1	1.44 (0.60)	1.40 (0.72)	2.07 (1.04)	1.33 (0.56)
		2	1.64 (0.88)	1.43 (0.66)	2.19 (1.05)	1.35 (0.79)
Median	1	1	1	2	1	
	2	1	1	2	1	
Rättfärdighet Mannen/ Pojkvännen	N	1	89	89	89	89
		2	87	87	88	88
	Mean (SD)	1	4.21 (0.94)	4.46 (0.74)	3.47 (1.07)	4.24 (1.00)
		2	4.26 (0.93)	4.45 (0.76)	3.60 (1.05)	4.18 (0.90)
Median	1	4	5	4	5	
	2	5	5	4	4	

Tabell 3

Post Hoc-test för polisstudenternas syn på allvarligheten för situationerna.

Situation	Situation	Mean Difference	SE	df	t	P _{Tukey}
Fysiskt våld	- Psykiskt våld	0.74	0.13	88.00	5.69	<.001
	- Sexuellt våld	-0.25	0.10	88.00	-2.50	0.067
	- Ekonomiskt våld	-0.02	0.13	88.00	-0.17	0.998
Psykiskt våld	- Sexuellt våld	-0.99	0.12	88.00	-8.31	<.001
	- Ekonomiskt våld	-0.76	0.13	88.00	-5.93	<.001
Sexuellt våld	- Ekonomiskt våld	0.22	0.11	88.00	1.99	0.198

Tabell 4

Post Hoc-test för kontrollgruppens syn på allvarligheten för de fyra situationerna.

Situation	Situation	Mean Difference	SE	df	t	P _{Tukey}
Fysiskt våld	- Psykiskt våld	0.69	0.12	85.00	5.79	< .001
	- Sexuellt våld	-0.16	0.11	85.00	-1.47	0.460
	- Ekonomiskt våld	0.09	0.12	85.00	0.79	0.859
Psykiskt våld	- Sexuellt våld	-0.85	0.14	85.00	-6.20	< .001
	- Ekonomiskt våld	-0.59	0.13	85.00	-4.47	< .001
Sexuellt våld	- Ekonomiskt våld	0.26	0.09	85.00	2.77	0.034

Kvinnans beteende är rättfärdigat

Tabell 2 visar deskriptiv data för de båda gruppernas svar på påståendet "Flickvännens/Kvinnans agerande är rättfärdigat.". Det fanns signifikanta skillnader i vilken grad respondenterna ansåg att kvinnan var rättfärdigad i sitt handlande beroende på typen av våld, $F(2.66,459.87) = 36.72$, $p < 0.001$, partial $n^2 = 0.18$. Inomgruppseffekten för polisstudenterna var $F(2.61,229.25) = 17.00$, $p < 0.001$, partial $n^2 = 0.16$. En likadan analys gjordes för kontrollgruppen, vilken visade $F(2.73,232.18) = 21.40$, $p < 0.001$, partial $n^2 = 0.20$. Ingen signifikant mellangrupps effekt fanns, $F(1,173) = 1.20$, $p = 0.276$, partial $n^2 = 0.01$. Båda grupperna ansåg att kvinnans beteende var mer rättfärdigat i situationen med fysiskt våld än i den med psykiskt våld. Samtidigt anser båda grupper att hennes agerande var mer rättfärdigat vid det ekonomiska våldet än vid både fysiskt och psykiskt våld. Därtill ansåg båda grupper att hennes agerande var mer rättfärdigat i den situation som beskriver sexuellt våld än i den som beskriver psykiskt våld. Tabell 5 och 6 visar resultaten från Post Hoc-tester.

Tabell 5

*Post Hoc-test för polisstudenternas svar på påståendet
“Flickvännens/Kvinnans agerande är rättfärdigat”.*

Situation	Situation	Mean Difference	SE	df	t	P _{tukey}
Fysiskt våld	- Sexuellt våld	-0.42	0.18	88.00	-2.30	0.106
	- Psykiskt våld	0.43	0.14	88.00	2.97	0.020
	- Ekonomiskt våld	-0.66	0.13	88.00	-5.23	<.001
Sexuellt våld	- Psykiskt våld	0.84	0.19	88.00	4.46	<.001
	- Ekonomiskt våld	-0.25	0.19	88.00	-1.29	0.570
Psykiskt våld	- Ekonomiskt våld	-1.09	0.14	88.00	-7.64	<.001

Tabell 6

*Post Hoc-test för kontrollgruppens svar på påståendet “Flickvännens/Kvinnans
agerande är rättfärdigat”.*

Situation	Situation	Mean Difference	SE	df	t	P _{tukey}
Fysiskt våld	- Sexuellt våld	-0.58	0.18	85.00	-3.30	0.008
	- Psykiskt våld	0.64	0.14	85.00	4.53	<.001
	- Ekonomiskt våld	-0.37	0.14	85.00	-2.75	0.036
Sexuellt våld	- Psykiskt våld	1.22	0.17	85.00	7.33	<.001
	- Ekonomiskt våld	0.21	0.19	85.00	1.08	0.702
Psykiskt våld	- Ekonomiskt våld	-1.01	0.16	85.00	-6.19	<.001

Mannens agerande är rättfärdigat

Den deskriptiva data för respondenternas syn på hur rättfärdigat pojkvännens/mannens agerande var går att finna i Tabell 2. Repeated Measures ANOVA visade att det fanns signifikanta skillnader för hur de såg på mannens agerande beroende på situation, $F(2.67,464.26) = 40.00$, $p < 0.001$, partial $\eta^2 = 0.20$. Inomgruppseffekten för polisstudenterna var $F(2.58,226.71) = 19.60$, $p < 0.001$, partial $\eta^2 = 0.18$. För kontrollgruppen

var inomgruppseffekten $F(2.61, 221.75) = 20.80$, $p < 0.001$, partial $\eta^2 = 0.20$. Ingen signifikant mellangruppseffekt fanns här, $F(1, 173) = 1.58$, $p = 0.21$, partial $\eta^2 = 0.01$. Var de signifikanta skillnaderna fanns påträffades genom Post Hoc-test, vilka går att se i Tabell 7 och 8. Båda grupper ansåg att mannen var mest rättfärdig i den situation som speglar psykiskt våld i samtliga parvisa jämförelser.

Tabell 7

Post Hoc-test för polisstudenternas svar på påståendet "Pojkvännens/Mannens agerande är rättfärdigt".

Situation	Situation	Mean Difference	SE	df	t	P_{Tukey}
Fysiskt våld	- Sexuellt våld	0.03	0.10	88.00	0.32	0.988
	- Psykiskt våld	-0.63	0.12	88.00	-5.20	< .001
	- Ekonomiskt våld	0.11	0.08	88.00	1.42	0.489
Sexuellt våld	- Psykiskt våld	-0.66	0.13	88.00	-4.96	< .001
	- Ekonomiskt våld	0.08	0.10	88.00	0.83	0.840
Psykiskt våld	- Ekonomiskt våld	0.74	0.12	88.00	6.465	< .001

Tabell 8

Post Hoc-test för kontrollgruppens svar på påståendet "Pojkvännens/Mannens agerande är rättfärdigt".

Situation	Situation	Mean Difference	SE	df	t	P_{Tukey}
Fysiskt våld	- Sexuellt våld	0.21	0.10	85.00	2.05	0.178
	- Psykiskt våld	-0.55	0.14	85.00	-3.99	< .001
	- Ekonomiskt våld	0.30	0.11	85.00	2.72	0.039
Sexuellt våld	- Psykiskt våld	-0.76	0.12	85.00	-6.47	< .001
	- Ekonomiskt våld	0.09	0.09	85.00	1.02	0.740
Psykiskt våld	- Ekonomiskt våld	0.85	0.14	85.00	6.03	< .001

Korrelationer mellan sexism och attityder till olika typer av våld

Genom korrelationsanalys gick det att se var sambanden mellan deltagarnas nivå av sexism och deras attityder till olika typer av våld fanns. Tabell 9 visar korrelationen mellan de båda gruppernas sexismnivå och allvarlighetsgrad för de olika typerna av våld. Att läsa av tabellen var korrelationerna hos polisstudenterna svaga, men signifikanta, för samtliga situationer. Högre nivåer av sexism korrelerade med att se situationerna som mindre allvarliga. För kontrollgruppen var korrelationerna mellan MSS och situationerna med fysiskt och sexuellt våld signifikanta men detsamma var ej för korrelationerna till situationerna som beskrev psykiskt och ekonomiskt våld.

Tabell 9

Korrelation mellan respondenternas nivå av sexism och deras syn på allvarligheten för respektive situation.

		Fysiskt våld	Sexuellt våld	Psykiskt våld	Ekonomiskt våld
Medelvärde MSS Polisstudenter	Spearman's rho	-0.25 *	-0.29 **	-0.43 ***	-0.32 **
	df	86.00	86.00	86.00	86.00
	p-value	0.019	0.005	< .001	0.003
Medelvärde MSS Kontrollgrupp	Spearman's rho	-0.24 *	-0.39 ***	-0.16	-0.20
	df	85.00	85.00	86.00	86.00
	p-value	0.026	< .001	0.132	0.061

Note. * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabell 10 visar att låga nivåer av sexism kan kopplas till att polisstudenterna ansåg att kvinnan var mer rättfärdigad i sina handlingar. Detta gäller för samtliga situationer, förutom den innehållande sexuellt våld. För kontrollgruppen var korrelationerna signifikanta för alla situationer med undantag av den med ekonomiskt våld. Därtill fanns det för polisstudenterna signifikanta korrelationer mellan deras nivå av sexism och hur rättfärdigad de ansåg att mannen var i sitt beteende för de fyra olika situationerna. Ju högre nivå av sexism, desto mer ansåg man att mannens agerande var rättfärdigat. Detta stämmer för alla situationer. Detsamma gäller för kontrollgruppen, då alla korrelationer var signifikanta. Siffrorna för detta går att finna i Tabell 11.

Tabell 10

Korrelation mellan respondenternas nivå av sexism och deras svar på påståendet
 “Flickvännens/Kvinnans agerande är rättfärdigt”.

		Fysiskt våld	Sexuellt våld	Psykiskt våld	Ekonomiskt våld
Medelvärde MSS Polisstudenter	Spearman's rho	-0.22*	-0.12	-0.34**	-0.35***
	df	86.00	86.00	86.00	86.00
	p-value	0.038	0.839	0.001	< .001
Medelvärde MSS Kontrollgrupp	Spearman's rho	-0.27**	-0.28**	-0.49***	-0.12
	df	85.00	85.00	86.00	86.00
	p-value	0.010	0.008	< .001	0.269

Tabell 11

Korrelation mellan respondenternas nivå av sexism och deras svar på påståendet
 “Pojkvännens/Mannens agerande är rättfärdigt”.

		Fysiskt våld	Sexuellt våld	Psykiskt våld	Ekonomiskt våld
Medelvärde MSS Polisstudenter	Spearman's rho	0.24*	0.21	0.44***	0.34**
	df	86	86	86	86
	p-value	0.024	0.052 ₁	< .001	0.001
Medelvärde MSS Kontrollgrupp	Spearman's rho	0.38***	0.36***	0.42***	0.24*
	df	85	85	86	86
	p-value	< .001	< .001	< .001	0.023

₁Trots en vald signifikansnivå på 0.05, får 0.052 anses som signifikant.

Diskussion

Detta arbete ämnar undersöka vilka attityder som finns bland blivande poliser i Sverige gällande olika typer av våld, och om dessa påverkas av graden av sexism. Studien visar att i jämförelse med kontrollgruppen hade polisstudenterna en högre nivå av sexism. För båda grupperna visade det sig även att männen hade högre sexism än kvinnorna. Vidare, när det kommer till attityder till våld visade resultatet att för både polisstudenterna och kontrollgruppen var det den situation som beskrev sexuellt våld som skattades som

allvarligast. Det som skattades som minst allvarligt var enligt båda grupper det psykologiska våldet.

Resultatet för båda grupperna visade att det fanns ett samband mellan en högre nivå av sexism och att se situationerna som beskrevs som mindre allvarliga. Denna korrelation gällde då även åt motsatt håll, lägre nivå av sexism korrelerade med att skatta de situationer som beskrevs som mer allvarliga. Vi fann också ett samband mellan låg grad av sexism och att anse att kvinnan/flickvännen var mer rättfärdigad i sina handlingar samt ett samband mellan att anse att mannen/pojkvännen var mer rättfärdigad i sina handlingar och låga nivåer av sexism kopplades till att anse att mannen/pojkvännen var mindre rättfärdigad. De båda grupperna, polisstudenter och kontrollgruppen, var samstämmiga i dessa korrelationer.

Att män generellt innehade högre nivåer av sexism än kvinnor är i linje med tidigare forskning som har mätt könsskillnader i modern sexism (Brandt, 2011; Swim et al., 1995; Ekehammar et al., 2000). Könsskillnader i grad av sexism kan också bero på samvarierande skillnader i andra ideologiska aspekter, såsom att kvinnor i högre utsträckning sympatiserar med en vänsterinriktad politisk ideologi och har ett större intresse av genusfrågor överlag (Klysing, 2020). Dessa demografiska frågor ställdes inte till deltagarna i denna studie, så vi kan inte uttala oss om situationen för vårt urval, men även annan forskning visar på att det finns en korrelation mellan empati och politisk orientering, där de som röstar mer vänster också har högre empati (Patané et al., 2020; Morris, 2020). Samtidigt visas i en annan studie att kvinnor har mer empati än män (Christov-Moore et al., 2014). Som tidigare nämnts föreslår Becker och Swim (2011) att det för män kan vara nödvändigt med ökad empati i kombination med en ökad förståelse för andras perspektiv för att deras nivå av sexism ska minska. Denna studie har samtidigt visat att nivån av sexism korrelerar med hur allvarligt personerna ser på våld inom nära relationer, och att männen har en högre nivå av just sexism. Är det då möjligt att en ökning av empati hos män leder till en reducering av sexism, en mer allvarsam syn på våld och i förlängningen en minskad tolerans för våld inom nära relationer?

Att män har högre nivåer av sexism än kvinnor är intressant även i förhållande till det faktum att poliskåren består av 65% män (Polismuseet, 2022). Urvalet för denna studie, som innefattade relativt lika delar män och kvinnor, visade sig ha en högre nivå av sexism än kontrollgruppen. Om detta är fallet här, vad säger det om poliskåren i stort, där en majoritet är män? Det finns möjligen en risk med att jobba som polis i den machokultur och med den närvaro av fördomar och diskriminering som finns (Wieslander, 2019; Uhnöo, 2013; Van Ewijk, 2011). Att vistas i denna typ av omgivning kan tänkas leda till att beteende och

uttalanden som speglar sexism blir mer förekommande. Detta för att passa in i gruppen och agera i dess intresse (Turner & Pratkanis, 2002).

Kontrollgruppen bestod dock av majoriteten kvinnor, och kan därför vara svår att generalisera till en större befolkning. Därtill tränas polisstudenterna i att vara normkritiska, vilket kan tänkas bidra till en minskad nivå av sexism och därmed en lägre acceptans av våld inom nära relationer. Om polisutbildningen fungerar kan man möjligtvis förvänta sig en ännu lägre nivå av sexism hos polisstudenterna än vad som här framkommit. Dock, då urvalet bestod av nuvarande polisstudenter som dessutom inte haft sin aspiranttjänstgöring, kanske de ännu inte fått ta del av den fullständiga utbildningen på ämnet. Därmed skulle en kunna anta att tjänstgörande poliser potentiellt har lägre grad av sexism för att de har en högre utbildning, så länge denna utbildning fungerar som den bör.

I denna studie visas en korrelation mellan sexism och hur allvarligt respondenterna ser på de olika situationerna vilka innefattar våld. Detta samband går att finna även i tidigare forskning (Herrero et al., 2017; Glick et al., 2002). Därtill främjar hög sexism en acceptans för myter om våld inom nära relationer samt ett förnekande av det faktum att våldet som sker i dessa relationer är en del av ett större strukturellt problem i samhället (Canto et al., 2020; Cinquegrana et al., 2022). Vidare visade Gracia et al. (2008) att polisens syn på allvarligheten för en incident direkt går att koppla till hur de väljer att hantera den. En låg grad av sexism är önskvärd för att våldsoffer ska bli bemötta och hjälpta på ett så rättvist sätt som möjligt. För att uppnå detta behövs det därmed läggas resurser på att sänka graden av sexism generellt, men även specifikt inom polisutbildningen, då vi ser att det har ett samband till hanterandet av situationer med våld inom nära relationer.

Både kontrollgruppen och urvalsgruppen skattade allvarligheten som relativt hög för de fyra situationerna. Medelvärde låg på över 4 (där högsta möjliga var 5) för alla situationer förutom den som speglar psykologiskt våld. Detta visar på att det finns en viss medvetenhet om våld inom nära relationer och hur detta kan ta sig uttryck. Respondenterna är relativt eniga kring var gränsen går för vad som inte är okej beteende i en relation. Möjligtvis går detta hand i hand med Alfredsson et al. (2016) förklaring om att svenskarnas kunskap om våld inom nära relationer har att göra med den senaste tidens informationskampanjer för att öka befolkningens kunnande på området. Detta inkluderar den uppmärksamhet som riktats mot frågor om sexism och jämställdhet i samhället. Exempelvis har det i media varit högst aktuellt, vilket har bidragit till en mer generell förståelse för hur sexism är ett problem i det svenska samhället (Sveningsson et al., 2022). Som tidigare nämnts är Sverige bland de mest jämställda i världen (World Economic Forum, 2022) vilket kan vara en anledning till den låga

toleransen för våld inom nära relationer som respondenterna uppvisar. Att polisstudenterna ser allvarligt på situationerna som beskrivs är positivt ur aspekten att deras medvetenhet kan bidra till att hindra detta problematiska och potentiellt farliga beteende från att utvecklas. Det är nämligen en del av polisens uppgift att utöver att skydda från aktiva brott även förebygga dem (NCK, 2022).

Situationen som var menad att beskriva psykiskt våld visade sig generera lägst svar på frågan om allvarlighet, men skilda reaktioner i kommentarerna. Till exempel lämnade en polisstudent kommentaren "Vet inte vad jag ska svara. Vet inte om detta är polisiärt alls..?" vilket visar hur polisstudenten ser på situationen ur ett polisiärt synsätt. Detta resultat är intressant ur perspektivet att psykiskt våld och hot om våld ofta är närvarande i en relation som utvecklas mot att bli farlig för individen som blir utsatt. Det är en del av normaliseringsprocessen (Nordborg, 2019). Detta var något som en polisstudent uppmärksammade i sin kommentar: "En normaliseringsprocess brukar ofta börja på detta sätt. Man begränsar sin partner till att prata om tidigare pojkvänner/ragg etc.". Som vi kan se påpekar personen hur en enskild incident som denna kan vara en del av ett destruktivt förhållande. Därmed kan det vara avgörande att reagera på dessa tecken på en ohälsosam relation mellan två parter och att ta psykiskt våld på minst lika stort allvar som fysiskt våld. Holmberg och Enander (2011) har i sin studie visat på att kvinnor som varit i destruktiva förhållanden berättar att det psykiska våldet var det som de själva upplevde som den mest plågsamma aspekten av relationen. Det psykiska våldet har alltså en stark inverkan på offrets välmående och en kan anse att poliser bör vara uppmärksamma på detta. Därtill är det av relevans att fundera kring huruvida det går att skilja psykologiskt våld från andra typer av våld. Psykologiskt våld och hot om våld kan möjligen vara svårare att urskilja då det ofta är en aspekt av andra typer av våld inom nära relationer. Exempelvis kan ett utövande av fysiskt våld även vara att samtidigt utsätta personen för psykiskt våld eftersom handlingen är nedvärderande och försätter någon i en otrygg position. Det visar tydligt för den utsatta att förövaren åsidosätter dennes säkerhet.

Begränsningar och tidigare forskning

En genomgående fundering för denna uppsats är huruvida utformningen av enkätens vinjetter påverkat resultatet. Dessa är konstruerade av författarna själva. Det är viktigt att ta i beaktning hur formuleringarna av dessa situationer kan ha påverkat deltagarnas tolkningar av händelserna, likvärdigheten i allvarlighetsgrad mellan dem samt dess efterföljande frågor. Att detta är fallet blir märkbart när man tar del av kommentarerna som respondenterna lämnat på denna del av enkäten. Där kan man urskilja varierande tolkningar av händelseförloppen vilket

i sin tur ger olika förutsättningar för att svara på frågorna som efterföljer. Därmed påverkar detta uppsatsens interna validitet. Å andra sidan togs flera förebyggande åtgärder för att undvika alltför skilda tolkningar. I samråd med uppsatsens handledare konstruerades de fiktiva situationerna och som tidigare nämnts distribuerades enkäten först till en pilotgrupp för att förbättra dess kvalitet. Beskrivningarna var menade att innehålla så pass få värderande ord eller formuleringar som möjligt för att ge respondenterna en objektiv syn på händelsen utan att bli färgade i sina åsikter av den språkliga utformningen. En metodologisk styrka med enkäten var användningen av Modern sexism scale som verktyg för att mäta respondenternas nivå av sexism. Detta eftersom skalan är validerad och anpassad för en svensk kontext (Ekehammar et al., 2000). Detta bidrar till uppsatsens konstruktvaliditet och stärker våra slutsatser.

Det fanns en korrelation mellan låg sexism och synen på kvinnans/flickvännens agerande som mer rättfärdigat, samt hög sexism och synen på mannens/pojkvännens agerande som mer rättfärdigat. Vid konstruerandet av följdfrågorna var tanken att undersöka attityderna till de olika våldstyperna, och att frågan om rättfärdigande indirekt skulle tyda på en grad av skuldbeläggande för de två fiktiva personerna. I efterhand blev det tydligare att det inte går att säkerställa att kopplingen mellan frågan och skuldbeläggandet är sann, och därmed att den interna validiteten för dessa frågor är låg. Den funna korrelationen är dock intressant och därför föreslås vidare forskning på just korrelationen mellan rättfärdigande och skuldbeläggande.

Vidare är det relevant att diskutera tillvägagångssättet för att nå ut till deltagarna. Inledningsvis var planen att ta hjälp av de fem skolor där utbildningen till polis ges, men efter en tids korrespondens med dessa var det endast ett fåtal som hade möjlighet att distribuera enkäten till polisstudenterna via sina kanaler. Därför togs beslutet att även kontakta Facebookgrupper som riktade sig till blivande poliser, vilket gav en stor acceleration av enkätsvar. Genom att kontakta polisutbildningarna fanns en visshet i att de som fick tillgång till enkäten faktiskt var polisstudenter vid utbildningarna. Denna säkerhet gick förlorad när enkäten gavs ut till allmänheten i Facebookgrupperna. Det var inte längre lika tillförlitligt att deltagare som angav sig vara polisstudenter faktiskt studerade till polis.

Därtill finns det även ett behov att diskutera det faktum att kontrollgruppens värden inte var normalfördelade. Detta kan bero på att 68 av 88 personer i kontrollgruppen var kvinnor och strax över 80% av deltagarna var 25 år eller yngre. Två tredjedelar av gruppen var även studerande. Anledningen till att kontrollgruppen var fördelad på sådant vis är troligtvis då metoden för att nå ut till deltagare var även här att använda sig av sociala medier.

Författarna gjorde inlägg på sina privata konton för att nå ut till allmänheten, och trots att detta gav en stor ström av villiga respondenter, vilket troligtvis hade varit svårt att få på annat vis, så innebar det även risken att många av dessa respondenter tillhör en relativt homogen grupp. Att kontrollgruppen inte är normalfördelad är inte önskvärt för en studie då gruppen inte blir generaliserbar för den övriga befolkningen, vilket därmed även påverkar den externa validiteten negativt. I framtiden kan det därför vara nyttigt att försöka nå till flera olika typer av människor för att öka generaliserbarheten till den allmänna befolkningen.

Eftersom det inte finns många studier på svenska polisstudenters attityder till våld i nära relationer finns det anledning att önska vidare forskning kring ämnet. Detta då det i framtiden är dessa personer som ska hantera dessa fall, och det är då av vikt att de agerar rättvist och empatiskt. För framtida forskning kan det även vara fördelaktigt att använda ett större urval för testgruppen och kontrollgruppen än vad detta arbete har haft. För att lättare förebygga våldet är det av vikt att veta hur samhället ställer sig till de olika våldstyperna. Detta för att veta vilka resurser som ska läggas var och hur vi bäst utbildar medlemmar av samhället för att tillsammans förändra och förbättra livet för våldsutsatta personer. Det hade även i framtiden varit intressant att göra en longitudinell studie för att se om nivåerna och attityderna förändras över tid för polisstudenterna. Detta för att kunna se om utbildningen gör det den är sagt att göra i form av att ifrågasätta och medvetandegöra normer och värderingar.

Vidare finns det utrymme att förbättra mätningarna av attityder gentemot olika typer av våld. Detta för att kunna generalisera resultatet till hur individerna ser på våld i allmänhet, i stället för i endast dessa fyra beskrivningar. Att denna undersökning inte hade ett sådant validerat test att lita sig på är en följd av att det inte har hittats någon studie som på liknande sätt har jämfört personers syn på olika typer av våld, vilket i sig är en styrka för studien. Den är relativt unik och ny inom sitt område, vilket dels är positivt och dels ger utrymme för förbättringar.

Slutsats

Denna studie har stärkt kunskapen kring könsskillnader gällande sexismnivå samt visat att sexism och attityder till våld inom nära relationer har ett samband. Den har även visat på nya fynd, exempelvis att polisstudenterna i studien angav högre nivåer av sexism än kontrollgruppen. Därtill ansåg båda grupperna att samtliga våldstyper inom nära relationer var allvarliga, med ett undantag för det psykologiska våldet som skattades lägre. Det kan därför vara av värde att undersöka detta närmre. Våld inom nära relationer är ett viktigt samhällsproblem som bör adresseras i flera sammanhang. Det är därför viktigt att det utförs forskning på ämnet från olika vinklar och perspektiv, såsom offrets och förövarens, men även

resten av samhället. Denna studie har förhoppningsvis bidragit till detta forskningsområde med nya perspektiv från polisstudenter och har visat att uppfattningar av våld i nära relationer beror på både inre (sexism) och yttre (typ av våld) faktorer.

Referenser

- Alfredsson, H., Ask, K., & von Borgstede, C. (2016). Beliefs about intimate partner violence: A survey of the Swedish general public. *Scandinavian Journal of Psychology*, 57(1), 57-64. <http://dx.doi.org/10.1111/sjop.12254>
- Becker, J. C., & Swim, J. K. (2011). Seeing the unseen: Attention to daily encounters with sexism as way to reduce sexist beliefs. *Psychology of Women Quarterly*, 35(2), 227-242. <https://doi.org/10.1177/0361684310397509>
- Boethius, S. (2015). Män, våld och moralarbete. Rapporter från män som sökt behandling för våld i nära relationer. [Doktorsavhandling]. Lunds universitet.
- Bosson, J., Kuchynka, S., Parrot, D., Swan, S., & Schramm, A. (2019). Injunctive norms, sexism, and misogyny network activation among men. *Psychology of Men and Masculinities* 21(1), 124-138. <http://dx.doi.org/10.1037/men0000217>
- Brandt, M. J. (2011). Sexism and gender inequality across 57 societies. *Psychological Science*, 22(11), 1413-1418. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1177/0956797611420445>
- Canto, J. M., Vallejo-Martín, M., Perles, F., & San Martín, J. (2020). The influence of ideological variables in the denial of violence against women: The role of sexism and social dominance orientation in the Spanish context. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(14), 4934. <http://dx.doi.org/10.3390/ijerph17144934>
- Christov-Moore, L., Simpson, E. A., Coudé, G., Grigaityte, K., Iacoboni, M., Ferrari, P. F. (2014). Empathy: Gender effects in brain and behavior. *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 46, 604-627. <http://dx.doi.org/10.1016/j.neubiorev.2014.09.001>
- Cinquegrana, V., Marini, M., & Galdi, S. (2022). From endorsement of ambivalent sexism to psychological IPV victimization: The role of attitudes supportive of IPV, legitimating myths of IPV, and acceptance of psychological aggression. *Frontiers in Psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.922814>
- Dellinger Payer, A. (2008). Judging women and defining crime police officers' attitudes toward women and rape. *Sociological Spectrum* 28(4), 389-441. <https://doi.org/10.1080/02732170802053621>
- Ekehammar, B., Akrami, N., & Araya, T. (2000). Development and validation of Swedish classical and modern sexism scales. *Scandinavian Journal of Psychology*, 41(4), 307-314. <https://doi.org/10.1111/1467-9450.00203>
- Glick, P., Sakalli-Ugurlu, N., Ferreira, M. C., & Souza, M. A. de. (2002). Ambivalent sexism

- and attitudes toward wife abuse in Turkey and Brazil. *Psychology of Women Quarterly*, 26(4), 292–297. <https://doi.org/10.1111/1471-6402.t01-1-00068>
- Gracia, E., García, F., & Lila, M. (2008). Police involvement in cases of intimate partner violence against women: The influence of perceived severity and personal responsibility. *Violence Against Women*, 14(6), 697-714. <https://doi.org/10.1177/1077801208317288>
- Gracia, E., & Merlo, J. (2016). Intimate partner violence against women and the Nordic paradox. *Social Science & Medicine*, 157, 27-30. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2016.03.040>
- Herrero, J., Rodríguez, F. J., & Torres, A. (2017). Acceptability of partner violence in 51 societies: The role of sexism and attitudes toward violence in social relationships. *Violence Against Women*, 23(3), 263-394. <https://doi.org/10.1177/1077801216642870>
- Holmberg, C., & Enander, V. (2011). *Varför går hon? Om misshandlade kvinnors uppbrottsprocesser*. Studentlitteratur AB.
- Humbert, A. L., Strid, S., Hearn, J., & Balkmar, D. (2021). Undoing the ‘Nordic Paradox’: Factors affecting rates of disclosed violence against women across the EU. *PLoS one*, 16(5), e0249693. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0249693>
- Klysing, A. (2020). Exposure to scientific explanations for gender differences influences individuals’ personal theories of gender and their evaluations of a discriminatory situation. *Sex Roles*, 82, 253-265. <https://doi.org/10.1007/s11199-019-01060-w>
- Lindqvist, A., Gustafsson Sendén, M., & Renström, E. A. (2021). What is gender, anyway: A review of the options for operationalising gender. *Psychology & Sexuality*, 12(4), 332-344. <https://doi.org/10.1080/19419899.2020.1729844>
- Morris, S. G. (2020). Empathy and the liberal-conservative political divide in the U.S. *Journal of Social and Political Psychology*, 8(1), 08-24, <https://doi.org/10.5964/jspp.v8i1.1102>
- Nationellt Centrum för Kvinnofrid. (2023). *Våldets uttryck och mekanismer*. Hämtad 2023-03-22, från <https://www.nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/vald-i-nara-relationer/valdets-uttryck-och-mekanismer/>
- Nationellt Centrum för Kvinnofrid. (2022). *Polisens ansvar*. Hämtad 2023-04-10, från <https://www.nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/rattsvasendets-ansvar/polisens-ansvar/>
- Nationellt Centrum för Kvinnofrid. (2014). *Våld och Hälsa - En befolkningsundersökning om*

- kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa* (2014:1).
http://kunskapsbanken.nck.uu.se/nckkb/nck/publik/fil/visa/418/NCK-rapport_prevalens_Vald_och_halsa_www.pdf
- Nordborg, G. (2019). Mäns våld mot kvinnor. Heimer, G., Björck, A., Albért, U., Haraldsdotter, Y. & Berglund, A. (Red.). *Våldsutsatta kvinnor, samhällets ansvar* (4:e uppl. s. 57-95). Lund, Studentlitteratur.
- Nylén, L. (2019). Rättsväsendet - polisens, åklagarens och domstolens roller. Heimer, G., Björck, A., Albért, U., Haraldsdotter, Y. & Berglund, A. (Red.). *Våldsutsatta kvinnor, samhällets ansvar* (4:e uppl. s. 237-323). Lund, Studentlitteratur.
- Patané, I., Lelgouarch, A., Banakou, D., Verdelet, G., Desoche, C., Koun, E., Salemme, R., Slater, M., & Farnè, A. (2020). Exploring the effect of cooperation in reducing implicit racial bias and its relationship with dispositional empathy and political attitudes. *Frontiers in Psychology, 11*, 510787,
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.510787>
- Polisen. (u.å). *Polisutbildningen*. Hämtad 2023-04-05, från
<https://polisen.se/jobb-och-utbildning/bli-polis/polisutbildningens/>
- Polisen. (2022). *Uppföljning av Polisutbildningen 2021*. Hämtad 2023-05-21, från
https://polisen.se/siteassets/dokument/ovriga_rapporter/2.-ecvb-220901-arsberattelse-polisutbildningen-2021-version-1.0.pdf
- Polismuseet. (2022). *Polis igår och idag*. Hämtad 2023-05-15, från
<https://polismuseet.se/veta-mer/polishistoria/polis-igar-och-idag/>.
- Polismyndigheten. (2022). *Utbildningsplan för Polisprogrammet*. Hämtad 2023-05-15, från
[https://www.sh.se/download/18.4d3dae9818383b6d44424fb4/1665049789135/Utbildningsplan%20Polisprogrammet%20from%20HT22%20\(2022-01-01\).pdf](https://www.sh.se/download/18.4d3dae9818383b6d44424fb4/1665049789135/Utbildningsplan%20Polisprogrammet%20from%20HT22%20(2022-01-01).pdf)
- Sikström, S., & Dahl, M. (2023). How bad is bad? Perceptual differences in the communication of severity in intimate partner violence. *Humanities and Social Sciences Communications, 10*(1), 1-13. <https://doi.org/10.1057/s41599-023-01578-1>
- SOU 2004:121. *Slag i luften. En utredning om myndigheter, mansvåld och makt*.
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2004/12/sou-2004121/>
- Sveningsson, M., Hansson, K., & Gantez, H. (2022). "Något annat än 'vem ska hängas ut nu?'" En innehållsanalys av svenska tidningars rapportering före och under upproppen. Gantez, H., Hansson, K. & Sveningsson, M. (Red.). *Maktordningar och motstånd - Forskarperspektiv på #metoo i Sverige* (s. 21-62). Nordic Academic Press.

- Swim, J. K., Aikin, K. J., Hall, W. S., & Hunter, B. A. (1995). Sexism and racism: Old-fashioned and modern prejudices. *Journal of Personality and Social Psychology*, 68(2), 199. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.68.2.199>
- Sylaska, K. M., & Walters, A. S. (2014). Testing the extent of the gender trap: College students' perceptions of and reactions to intimate partner violence. *Sex Roles*, 70(3-4), 134-145. <http://dx.doi.org/10.1007/s11199-014-0344-1>
- Turner, M. E., & Pratkanis, A. E. (2002). A social identity maintenance model of groupthink. *Organizational Behavior and Human Decision Processes* 73(2-3), 210-235. <https://doi.org/10.1006/obhd.1998.2757>
- Uhnöo, S. (2013). Within 'the tin bubble': the police and ethnic minorities in Sweden. *Policing and Society* 25(2), 129-149. <http://dx.doi.org/10.1080/10439463.2013.817995>
- United Nations General Assembly. (1993). *Declaration on the elimination of violence against women*. Hämtad 2023-04-05, från <https://digitallibrary.un.org/record/179739>
- Van Ewijk, A. (2011). Diversity within police forces in Europe: A case for the comprehensive view. *Policing: an International Journal of Police Strategies & Management* 6(1), 76-92. <http://dx.doi.org/10.1093/police/par048>
- Världshälsoorganisationen. (2021). *Violence against Women*. Hämtad 2023-03-23, från <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women>
- Wieslander, M. (2019). Controversial diversity: Diversity discourses and dilemmas among Swedish police recruits. *Policing and Society* 30(8), 873-889. <https://doi.org/10.1080/10439463.2019.1611818>
- Williams, C., Richardson, D. S., Hammock, G. S., & Janit, A. S. (2012). Perceptions of physical and psychological aggression in close relationships: A review. *Aggression and Violent Behavior*, 17(6), 489-494. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/j.avb.2012.06.005>
- World Economic Forum. (2022). *Global Gender Gap Report 2022*. https://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2022.pdf
- Yamawaki, N., Ochoa-Shipp, M., Pulsipher, C., Harlos, A., & Swindler, S. (2012). Perceptions of domestic violence: The effects of domestic violence myths, victim's relationship with her abuser, and the decision to return to her abuser. *Journal of Interpersonal Violence* 27(16), 3195-3212. <https://doi.org/10.1177/0886260512441253>

Appendix

Appendix A - Enkät till polisstudenter

LUNDS
UNIVERSITET

Välkommen!

Vi är två studenter vid Lunds universitet som nu skriver vår kandidatuppsats i psykologi. Denna studie ämnar att undersöka hur personer ser på olika situationer i nära relationer samt vissa åsikter om samhället i stort. Vi är särskilt intresserade av blivande polisers perspektiv och bjuder därför in polisstudenter till att delta i denna enkät. Vi är tacksamma för ditt bidrag!

Svaren är helt anonyma, och deltagandet är möjligt att avbryta när som helst under tiden enkäten görs. Den beräknas ta 5-10 minuter att genomföra.

Vi som planerat denna undersökning heter Alicia Borg och Alicia Clarén, och den görs i samråd med handledare Amanda Klysing. Vid eventuella frågor är du välkommen att kontakta oss (al5575bo-s@student.lu.se)

- Jag samtycker till att delta i studien
-

Jag studerar till polis i Sverige.

- Ja
- Nej

Jag är 18 år eller äldre

- Ja
 - Nej
-

Del 1 består av fyra korta berättelser till vilka du ska ta ställning. Endast ett svar per fråga är tillåtet.

Vi är medvetna om att informationen är knapp, men svara så gott du kan utifrån informationen du har! Det finns inga rätt eller fel svar och inga av dina svar kan knytas tillbaka till dig.

En tjej kommer hem till sin pojkvän efter en utekväll med sina kompisar och är märkbart berusad. Pojkvännen tycker att hon är högljudd och störande och försöker få henne att lugna sig. När hans försök inte fungerar blir han frustrerad. Flickvännen märker att hans humör förändras och ställer sig i hans väg för att försöka krama honom. Han puttår då undan henne så att hon åker in i väggen med en duns.

Flickvännens agerande är rättfärdigat.

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Pojkvännens agerande är rättfärdigat.

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Hur allvarlig är situationen?

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Om du vill får du gärna utveckla dina tankar här:

Ett par har tidigare videofilmat då de haft samlag, men ikväll säger flickvännen att hon inte känner för det. Han förstår inte henne och menar att de båda har uppskattat det tidigare, så varför inte nu? Pojkvännen säger att han väldigt gärna vill att de filmar och ber sin flickvän att göra det för hans skull. Hon tvekar först, men ger sedan med sig.

Flickvännens agerande är rättfärdigat.

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Pojkvännens agerande är rättfärdigat.

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Hur allvarlig är situationen?

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Om du vill får du gärna utveckla dina tankar här:

Ett kompisgäng äter en gemensam middag, varvid en tjej berättar en intim historia om en tidigare partner. Hennes nuvarande pojkvän är också närvarande vid middagen, och blir generad då han tycker att berättelsen är opassande. På vägen hem tar han upp detta med henne och påpekar att hon har förödmjukat dem båda. Han säger att hennes uttalanden får vännerna att se ner på henne och att hon borde skämmas för sin lösaktighet.

Flickvännens agerande är rättfärdigat.

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Pojkvännens agerande är rättfärdigat.

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Hur allvarlig är situationen?

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Om du vill får du gärna utveckla dina tankar här:

Ett gift par ska nu flytta från sitt hus till en mindre lägenhet och behöver då rensa på vinden. Mannen i förhållandet tycker att kvinnan ska slänga flera saker för att få plats i det nya boendet, men hon menar att de har ett för högt känslomässigt värde för henne. Han påpekar att hon har fler saker än honom, men trots detta vill hon inte göra sig av med just dessa föremål. Mannen blir då irriterad och säljer sakerna i efterhand utan hennes vetskap.

Flickvännens agerande är rättfärdigat.

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Pojkvännens agerande är rättfärdigat.

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Hur allvarlig är situationen?

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Om du vill får du gärna utveckla dina tankar här:

Del 2 består av åtta kortare frågor där endast ett svar per fråga är tillåtet.

Här nedan följer ett antal påståenden. Du svarar genom att markera den siffra som bäst motsvarar huruvida du håller med om påstående eller inte på en skala från 1 (instämmer inte alls) till 5 (instämmer helt).

Diskriminering mot kvinnor är inte längre ett problem i Sverige.

Instämmer inte alls

Instämmer helt

Det är ovanligt att kvinnor behandlas förödmjukande i reklam.

Instämmer inte alls

Instämmer helt

Samhället bemöter kvinnor och män på lika villkor.

Instämmer inte alls

Instämmer helt

Regeringen ger kvinnofrågor för stor plats.

Instämmer inte alls

Instämmer helt

Kvinnorörelsen fyller ingen funktion och borde avskaffas.

Instämmer inte alls

Instämmer helt

Det är lätt att förstå kvinnogrupper synpunkter.

Instämmer inte alls

Instämmer helt

Skolans läroplan bör ändras med hänsyn till flickors behov.

Instämmer inte alls

Instämmer helt

Bättre åtgärder bör vidtagas för att uppnå jämställdhet på arbetsplatser.

Instämmer inte alls

Instämmer helt

Den tredje och sista delen består av 4 korta frågor om dig.

Vilken är din könsidentitet?

Hur gammal är du? (Skriv din ålder i hela år med enbart siffror; t.ex 42)

Vilken polishögskola går du på?

- Linnéuniversitetet
- Umeå universitet
- Södertörns högskola
- Högskolan Borås
- Malmö universitet

Vilken termin går du på? (Skriv med siffror i hela terminer)

Om du har några kommentarer om studien eller ditt deltagande som du vill framföra kan du göra det i rutan nedan. Om du inte har några vidare synpunkter att framföra kan du klicka dig vidare till nästa sida för att skicka in dina svar.

Dina svar har nu blivit inskickade.

Tack så mycket för ditt deltagande, det betyder mycket för oss!

Situationerna du har fått ta ställning till var menade att gestalta olika typer av våld.

De åtta frågorna som följde är tagna från ett validerat test som mäter modern sexism.

Vid frågor om studien eller om du skulle vara intresserad av att ta del av resultatet, vänligen skicka oss ett mejl.

Om du eller någon du känner har blivit utsatt för våld och behöver någon att prata med finns här information om några organisationer du kan vända dig till.

<https://www.brottsofferjouren.se> nummer: 116 006

<https://kvinnofridslinjen.se> nummer: 020 – 50 50 50

<https://stodlinjenfortranspersoner.se> nummer: 020 – 55 00 00

<https://stodlinjenforman.se> nummer: 020 – 80 80 80

Appendix B - Enkät till kontrollgrupp

LUNDS
UNIVERSITET

Välkommen!

Vi är två studenter vid Lunds universitet som nu skriver vår kandidatuppsats i psykologi. Denna studie ämnar att undersöka hur personer ser på olika situationer i nära relationer samt vissa åsikter om samhället i stort. Vi är tacksamma för ditt bidrag!

Svaren är helt anonyma, och deltagandet är möjligt att avbryta när som helst under tiden enkäten görs. Den beräknas ta 5-10 minuter att genomföra.

Vi som planerat denna undersökning heter Alicia Borg och Alicia Clarén, och den görs i samråd med handledare Amanda Klysing. Vid eventuella frågor är du välkommen att kontakta oss (al5575bo-s@student.lu.se)

- Jag samtycker till att delta i studien
-

Jag är 18 år eller äldre

- Ja
 - Nej
-

Del 1 består av fyra korta berättelser till vilka du ska ta ställning. Endast ett svar per fråga är tillåtet.

Vi är medvetna om att informationen är knapp, men svara så gott du kan utifrån informationen du har! Det finns inga rätt eller fel svar och inga av dina svar kan knytas tillbaka till dig.

En tjej kommer hem till sin pojkvän efter en utekväll med sina kompisar och är märkbart berusad. Pojkvännen tycker att hon är högljudd och störande och försöker få henne att lugna sig. När hans försök inte fungerar blir han frustrerad. Flickvännen märker att hans humör förändras och ställer sig i hans väg för att försöka krama honom. Han puttår då undan henne så att hon åker in i väggen med en duns.

Flickvännens agerande är rättfärdigat.

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Pojkvännens agerande är rättfärdigat.

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Hur allvarlig är situationen?

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Om du vill får du gärna utveckla dina tankar här:

Ett par har tidigare videofilmat då de haft samlag, men ikväll säger flickvännen att hon inte känner för det. Han förstår inte henne och menar att de båda har uppskattat det tidigare, så varför inte nu? Pojkvännen säger att han väldigt gärna vill att de filmar och ber sin flickvän att göra det för hans skull. Hon tvekar först, men ger sedan med sig.

Flickvännens agerande är rättfärdigat.

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Pojkvännens agerande är rättfärdigat.

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
•	•	•	•	•

Hur allvarlig är situationen?

Instämmer inte alls Instämmer inte Neutral Instämmer Instämmer helt

• • • • •

Om du vill får du gärna utveckla dina tankar här:

Ett kompisgäng äter en gemensam middag, varvid en tjej berättar en intim historia om en tidigare partner. Hennes nuvarande pojkvän är också närvarande vid middagen, och blir generad då han tycker att berättelsen är opassande. På vägen hem tar han upp detta med henne och påpekar att hon har förödmjukat dem båda. Han säger att hennes uttalanden får vännerna att se ner på henne och att hon borde skämmas för sin lösaktighet.

Flickvännens agerande är rättfärdigat.

Instämmer inte alls Instämmer inte Neutral Instämmer Instämmer helt

• • • • •

Pojkvännens agerande är rättfärdigat.

Instämmer inte alls Instämmer inte Neutral Instämmer Instämmer helt

• • • • •

Hur allvarlig är situationen?

Instämmer inte alls Instämmer inte Neutral Instämmer Instämmer helt

• • • • •

Om du vill får du gärna utveckla dina tankar här:

Ett gift par ska nu flytta från sitt hus till en mindre lägenhet och behöver då rensa på vinden. Mannen i förhållandet tycker att kvinnan ska slänga flera saker för att få plats i det nya boendet, men hon menar att de har ett för högt känslomässigt värde för henne. Han påpekar att hon har fler saker än honom, men trots detta vill hon inte göra sig av med just dessa föremål. Mannen blir då irriterad och säljer sakerna i efterhand utan hennes vetskap.

Flickvännens agerande är rättfärdigat.

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
●	●	●	●	●

Pojkvännens agerande är rättfärdigat.

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
●	●	●	●	●

Hur allvarlig är situationen?

Instämmer inte alls	Instämmer inte	Neutral	Instämmer	Instämmer helt
●	●	●	●	●

Om du vill får du gärna utveckla dina tankar här:

Del 2 består av åtta kortare frågor där endast ett svar per fråga är tillåtet.

Här nedan följer ett antal påståenden. Du svarar genom att markera den siffra som bäst motsvarar huruvida du håller med om påstående eller inte på en skala från 1 (instämmer inte alls) till 5 (instämmer helt).

Diskriminering mot kvinnor är inte längre ett problem i Sverige.

Instämmer inte alls				Instämmer helt
●	●	●	●	●

Det är ovanligt att kvinnor behandlas förödmjukande i reklam.

Instämmer inte alls

Instämmer helt

Samhället bemöter kvinnor och män på lika villkor.

Instämmer inte alls

Instämmer helt

Regeringen ger kvinnofrågor för stor plats.

Instämmer inte alls

Instämmer helt

Kvinnorörelsen fyller ingen funktion och borde avskaffas.

Instämmer inte alls

Instämmer helt

Det är lätt att förstå kvinnogrupper synpunkter.

Instämmer inte alls

Instämmer helt

Skolans läroplan bör ändras med hänsyn till flickors behov.

Instämmer inte alls

Instämmer helt

Bättre åtgärder bör vidtagas för att uppnå jämställdhet på arbetsplatser.

Instämmer inte alls

Instämmer helt

Den tredje och sista delen består av 4 korta frågor om dig.

Vilken är din könsidentitet?

Hur gammal är du? (Skriv din ålder i hela år med enbart siffror, t.ex 42)

Vad är din huvudsakliga sysselsättning?

- Studerande
- Arbetar
- Arbetsökande
- Pensionerad
- Annat:

Vilken är din högsta utbildningsnivå?

- Grundskola
- Gymnasieexamen
- Folkhögskola
- Yrkesexamen
- Kandidatexamen
- Masterexamen
- Doktorsexamen

Om du har några kommentarer om studien eller ditt deltagande som du vill framför kan du göra det i rutan nedan. Om du inte har några vidare synpunkter att framföra kan du klicka dig vidare till nästa sida för att skicka in dina svar.

Dina svar har nu blivit inskickade.

Tack så mycket för ditt deltagande, det betyder mycket för oss!

Situationerna du har fått ta ställning till var menade att gestalta olika typer av våld.

De åtta frågorna som följde är tagna från ett validerat test som mäter modern sexism.

Vid frågor om studien eller om du skulle vara intresserad av att ta del av resultatet, vänligen skicka oss ett mejl.

Om du eller någon du känner har blivit utsatt för våld och behöver någon att prata med finns här information om några organisationer du kan vända dig till.

<https://www.brottsofferjouren.se> nummer: 116 006

<https://kvinnofridslinjen.se> nummer: 020 – 50 50 50

<https://stodlinjenfortranspersoner.se> nummer: 020 – 55 00 00

<https://stodlinjenforman.se> nummer: 020 – 80 80 80